

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2020. január 18. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1. a) Az alábbi betűkből kirakhatók olyan 3 betűs szavak, amelyek oda-vissza olvasva is értelmesek. Keress két ilyen példát, és írd a szópárokat a pontozott vonalra! A megadott betűket egy szóban csak **egyszer** használhatod fel.

A felhasználható betűk: **A, G, K, L, Ó, R, S, V**

az egyik szópár: –

a másik szópár: –

- b) Az alábbi mondatban és az A)–D) pontokban a szavak betűi összekeveredtek. Ha helyreállítottad őket, húzd alá a betűvel jelzett szavak közül **azokat**, amelyek illenek a kipontozott helyre!

Atz hettim, pszé iőnkđ szle a Btalonáln, ed si seett za sőe.

A) gyeszre

B) ktérsze

C) törşzőbb

D) gykaarn

2. Egészítsd ki az alábbi szólásokat egy-egy **testrés**z nevével! Ügyelj a megfelelő toldalékolásra! Írd a szólás jelentésének betűjelét a megfelelő helyre! Vigyázz, egy jelentés kimarad! Ügyelj a helyesíráásra!

a) a(z) jön ki	A jelentés betűjele:
b) húz vele	A jelentés betűjele:
c) kimutatja a(z) fehérét	A jelentés betűjele:

A szólások jelentése:

A) elárulja a gonosz szándékát

B) unja

C) kötözködik, beleköt valakibe, bosszant valakit

D) tisztában van vele

3. A szemétyűjtő helyeken a tartályba dobható szelektív hulladékok fajtáját gyakran képek is jelzik. A megadott ábrák jelölése alapján melyik hulladékot hová dobnád? Írd a képek mellé a tartályhoz tartozó hulladék betűjelét! Vigyázz, öt szemetet nem tudsz kidobni!

A kidobandó hulladékok:

A) üvegpohár	B) ételmaradék	C) használt ruha
D) joghurtos pohár	E) konzervdoboz	F) lejárt gyógyszer
G) mobiltöltő	H) újságpapír	I) avar
J) elszáradt virág		

I. A hulladék betűjele:

II. A hulladék betűjele:

III. A hulladék betűjele:

IV. A hulladék betűjele:

V. A hulladékok betűjelei:

4. Egy regényből idézzük az egyik szereplő megszólalását a kiejtést követő írásmóddal. Írj ki egy-egy megfelelő **szót** az eredeti idézetből az alábbi mássalhangzó-törvényekre!

a	
b	
c	

„Asztán el ne fogaggyál semmit István bácsitúl, mert ő szegény kódus. Még kiennéd a házábul, hát csak vigyél innét hazulról ételt, ne használj az övébül!”

mássalhangzó-törvény	példa az idézetből
a) részleges hasonulás	
b) teljes hasonulás	
c) összeolvadás	

5. Figyeld meg, milyen toldalékok találhatók a következő szavakban! Írd a szavak **betűjelét** a táblázat megfelelő helyére! Minden betűt csak egy helyre írhatsz!

a	
---	--

A) hajói B) házat C) házi
D) nézet E) nézi F) nézte

	képző	jel	rag
-i toldalék			
-t toldalék			

6. a) A **KACSKARINGÓ** szóban több másik szó is elbújt. Keresd meg és írd a pontsorra azt, amelyik:

a	
b	
c	

A) ige és főnév is lehet:

B) melléknév és indulatszó is lehet:

- b) Egészítsd ki a következő mondatokat! Írd a pontsorra azt a névutót, amelyik az előtte álló főnévvel együtt megfelel a megadott mondatrészi szerepnek! Vedd figyelembe azt is, hogy a szó betűinek a száma megfeleljen a vonalkák számának!

A) A sok eső _ _ _ _ _ az utcákon tócsákban állt a víz.
okhatározó

B) A sok eső _ _ _ _ _ az utcákon tócsákban állt a víz.
időhatározó

- c) Vizsgáld meg az alábbi idegen szavak jelentését és szerkezetét! Ezek segítségével írd a pontvonalra a megadott szavak jelentését!

geográfia: földrajz

hidrológia: víztan

akrofóbia: tériszony

A) geológia:

B) hidrofóbia:

7. Találsz-e helyesírási hibát a következő mondatokban? **Ha nem, tegyél pipát** a mondat utáni pontsorra! **Ha igen**, akkor **húzd alá** a hibásan írt szót, és **írd** a pontvonalra a helyes alakot!

- a) Marci a vonat ablakából rengeteg szénabogját látott.
- b) Jancsi, küld el végre a képeslapot a nagymamádnak!
- c) Látogassunk el a kelet-európai országokba is!
- d) Az ellentétek vonzák egymást.
- e) Kati megtudta oldani az összes feladatot.
- f) Az ékszerüzletben szép jeggyűrűket lehet kapni.

a	
b	
c	
d	
e	
f	

8. Olvasd el figyelmesen a következő verset, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	
d	

Vörös István: A lefagyás poétája

Egykedvű, netező legény volt,
küldője sok-sok méla fájlak,
blogot írkált és nekivágott
a híres magyar Pest-Budának.

A házasság és az elválás
megfogta száz ujjal a lelkét,
de ha vigaszt talált egy e-mailben,
a családtagok letörölték.

Ezerszer gondolt az új kezdetre,
áramszünetre, pénzre, lóra.
Semmi más táján a hálónak
nem mondtak volna még le róla.

De ha a piszkos konyhán bamba
képpel a hűtőbe belenézett,
lefagyott benne minden jókedv,
sorsára hagyta az egészséget.

- a) Milyen rím található a vers első versszakában? Húzd alá a megfelelőt!

A) bokorrím

B) páros (pár)rím

C) keresztírím

- b) Keress a szövegből 3 olyan **idegen eredetű** szót, amelyik az informatikával, az internettel hozható kapcsolatba!

.....

.....

.....

- c) A **háló** többjelentésű szó. A versben mi a jelentése?

.....

- d) Az alábbiak közül melyik az a költői eszköz, amelyik megtalálható a vers 2. versszakában? Húzd alá a helyes megoldást!

alliteráció, hasonlat, allegória, megszemélyesítés, fokozás

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	

Az újkori olimpiai játékok

(1) A Nemzetközi Olimpiai Bizottságot 16 tag alapította meg Párizsban, nevüket márványtábla őrzi az első újkori olimpiai játékok helyszínén. A NOB a mai napig is működő szervezet, és minden politikai, illetve sportszervezettől elkülönülő, önálló, tehát autonóm intézményként működik. Új tagjait a már meglévő tagok választják ki titkos szavazással. A tagság előfeltétele, hogy a jelölt olyan ország állampolgára legyen, amelynek olimpiai bizottságát a NOB elismerte. Feltétel még az angol vagy a francia nyelv ismerete, hiszen ezek a NOB hivatalos nyelvei. A megválasztott tag 80 éves koráig tevékenykedhet a szervezeten belül. Tisztségét el is vehetik tőle, ha nem vesz részt aktívan a munkában, elhagyja hazáját, vagy méltatlanná válik e tisztség betöltésére.

(2) Az olimpiai zászlón található öt karika összefonódása az 5 kontinens sportolóinak találkozását szimbolizálja. A zászlót a nyitóünnepségen felvonják, a záróceremónián pedig leeresztik. Az öt karika jelképezi magát az 5 földrészt is: a sárga Ázsiát, a fekete Afrikát, a kék Európát, a piros Amerikát, a zöld Óceániát. A zászló alapja a fehér szín, amely a nemzetek közötti barátságot és békét szimbolizálja. Külön érdekesség, hogy a világ nemzeteinek zászlói tartalmazzanak legalább egy színt az olimpia színeiből.

(3) A versenyzők és a bírák az 1920-ban Antwerpenben rendezett olimpia óta minden alkalommal esküt tesznek a verseny tisztaságára és a becsületes küzdelemre. Az olimpia jelmondata így hangzik: „Gyorsabban, magasabbra, erősebben!” Az olimpiai láng a részt vevő országok közötti egységet, a békét és harmóniát jelképezi már az 1936-os berlini olimpia óta. A lángot négyévente Olümpiában egy fémtükör és a napsugarak segítségével lobbantják fel.

(4) Az első újkori olimpiára Athénban került sor 1896. április 6. és 15. között, azóta négyévente rendezik meg a sportolók nemes versengését. Az 1908. évi londoni olimpián a részt vevő országok sportolói először vonulhattak fel hazájuk lobogói alatt nemzetenként, ahogyan a mai napig látjuk a nyitóünnepségek műsorában. Itt hangzott el először a máig leggyakrabban idézett mondás az olimpiával kapcsolatban: „Az olimpián nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos.” Az 1932-es Los Angeles-i játékokra építették a szervezők az első olimpiai falut, ahol elszállásolták a versenyzőket. Ezen az olimpián állhattak a sportolók először dobogóra, és az első helyezett tiszteletére eljátszották nemzetének a himnuszát.

(5) 1992-ig a téli olimpiát mindig a nyári játékokkal azonos év telén rendezték, 1994-től pedig beállt a ma is érvényes kétéves váltakozás a nyári és téli olimpiák rendezésében. A téli olimpiai játékok lebonyolítása sokkal inkább függ az időjárási és földrajzi tényezőktől, mint a nyári olimpiáké. A nyári olimpiákat néhány kivétellel fővárosokban rendezték a fejlett infrastruktúra miatt, míg a téli olimpiák rendezési jogát kis lélekszámú hegyvidéki üdülőfaluk is elnyerték.

(A feladathoz igazított szöveg, forrásai:

<https://tudomanyplaza.hu/a-nyari-olimpia-ujkori-tortenete>, <https://tudomanyplaza.hu/teli-olimpia-tortenelme/>)

- a) Számozással állítsd időrendbe az alábbi szokások kialakulását a szöveg információi alapján! Kezdd a legkorábban kialakult hagyománnyal!

a sportolók felvonulása nemzetenként

az első olimpiai eskü

az első olimpiai láng fellobbanása

az olimpiai falu megépítése

- b) Megadtuk a szöveg 2 szavának a jelentését. Írd ki a szövegből a szómagyarázatok mellé a megfelelő idegen eredetű szót!

A) önálló, független:

B) ünnepség:

- c) Igaz vagy hamis? Karikázd be a megfelelőt!

A) Téli olimpiákat kétévente rendeznek.

IGAZ – HAMIS

B) Az egyes nemzetek zászlaja tartalmazza az összes olimpiai színt.

IGAZ – HAMIS

C) A nyári olimpiák helyszínének kiválasztása nem igazán függ az adott település természeti adottságaitól.

IGAZ – HAMIS

D) A NOB-ot alapító tagok nevét márványtábla örökíti meg Párizsban.

IGAZ – HAMIS

- d) Válaszd ki a felsoroltak közül azokat a **feltételeket**, amelyek alapján a NOB tagja lehet valaki! A kiválasztott állítások betűjelét írd a pontsorra! Vigyázz, a hibás válaszáért pontlevonás jár! Csak a pontsorra írt válaszok értékelhetők.

A NOB tagja lehet, aki:

- A) még nincs 80 éves,
- B) országának olimpiai bizottsága megszavazta a tagságát,
- C) angol és francia nyelvismerettel rendelkezik,
- D) a hazájában él.

A megfelelő állítások betűjelei:

- e) Mit jelképeznek az olimpiai zászló egyes elemei? Legalább 2 különböző példával töltsd ki a táblázatot!

	a zászló eleme	az elem jelentése
az egyik példa		
a másik példa		